

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 11.
... hová minden küldemény intézendő.

TARSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve 8 fr
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „
Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Az antiszemita ludzsirja.

Az e héten kezdődött költségvetési vita az antiszemita keroplójét ismét megeresztette. Már rég nem hallottuk azokat a borizú hangokat, melyekkel ők a nép előtt annyi tetszést tudnak kivívni és szinte azt hittük, hogy talán ebben a czudar téli hidegben a torkukba fagyott a sok szó meg frázis, melyeket úgy sem hevit a meggyőződés tüze.

Tévedtünk. A régi maradtak. Nem fagyott be torkuk, mert hát elég alkalmuk volt leönteni. Elénekeltek a régi dalt a régi gyűlölségről — és a Ház unatkozott a beszédek alatt, — melyek az ujság ingerét is elvesztették, annyira, hogy már a karzatok látogatói is kezdenek szundikálni egy egy antiszemita dikció alatt.

A mit előre mondtunk, az bekövetkezik: az antiszemita lejárja magát, mert elve és meggyőződése nincsen és mert kapkodó természeténél fogva ma ellenségévé teszi azt, a kihez tegnap csatlakozott. A mióta antiszemita van e hazában, azóta e párt legalább is tizszer megvédette elveit. Volt már demokrata, konzervatív, szabadelvű, feudális, klerikális, ultramontán, republikánus, szocialista sat. sat. Most pedig úgy vannak, hogy a hány tagot az antiszemita párt magába foglal, annyiféle vall. A költségvetési tárgyalás alkalmat nyújtott e pártnak, hogy ismét blamázza magát minden műveltebb politikus előtt, a ki tudja, mit követelhet a nemzet egy országgyűlési képviselőtől s egy politikai párttól.

Vadnay Andor, a ki az új évben legelőször hallatá antiszemita szavát, össze-vissza beszélt, mint egy ember, a kinek csupán az a célja, hogy bebizonyítsa, miszerint ő is szokott olvasni, — de hogy ilyen beszédekből milyen praktikus haszon háramlik az országra, azt senki sem tudná megmondani.

Ugy látszik, hogy az antiszemita párt szerencsésillaga letűnőben van. Legalább erre enged következtetni az a tény, hogy az antiszemita szónokok erőlködése daczára sem tudják a hallgatóságot lebilincselni.

Vadnay Andor szónoki mókáin bezzeg jóízűt lehetett nevetni, főleg annak, kinek a komikum iránt kellő érzeke vagyon, s még sem hallgatták végig, hanem mindjárt első tudományos rohama után szöktek ki a folyókra. Pedig elég változatos volt a beszéde. Kezdte Galiczián és a galicziai zsidók bevándorlásán, kikről azt állítja, hogy fekete kaftánjaikkal úgy jönnek be hazánkba seregestől, mint a hollók és oda szállanak, hol pusztulás és dögvész tanyáz.

Szónok eme költői hasonlata után boszankodásának adott kifejezést a fölött, hogy a ludzsirt eddig nem adóztatták meg és miután az egész Ház kinevette, Vadnay még nagyobb haragra lobbant és a Házat boszúból Anglia és Irland gazdasági viszonyainak vázolásával untatá. A ludzsir megadóztatásának ötletével az antiszemita párt nagyobb hatást kelteni vélt. Ezt a ludzsir-megadóztatást utolsó tromfként rejtegették eddig, míg végre kijátszták. Mondják ugyan, hogy a ludzsir megadóztatása még nem meritte volna ki egészen az antiszemita párt pénzügyi és gazdasági programját, és hogy Istóczy tovább akar menni és a vöröshagymát és a retket is meg akarja adóztatni, a mit azonban már azért sem hihetünk, mert ilyen nagyszerű ötleteket bizonyára nem hallgattak volna el oly soká és számos más badarság helyett, inkább ezzel az új adónemmel mulattatták volna a szomorú idők fölötti búval eltelt honatyai kedélyeket.

Andreánszky az antiszemita bárója átlátva azt, hogy elvtársa, az előtte szóló Vadnay, a ludzsir megadóztatásával a várt eredményt el nem érte, a tőke uralmáról és Rotschildról kezdett darálni, a ki rabszolgáivá tesz bennünket. Ez már régi antiszemita sláger, de a milyen régi, olyan balga is. A mi a Rotschild-féle tőke uralmat illeti, hát azt bizony nekünk védelmezni semmi okunk. Csak mellékesen jegyezzük meg Andreánszky bárónak, hogy a tőke felekezetenélküli és hogy Magyarország első kölcsönét Haber bankárral kötötte, a mely nemcsak hogy olcsóbb nem volt, hanem Magyarországot az 1873-iki krízis örvényébe sodorta. A Rotschildféle patronatus ellenben Magyarország hitelét a pénzpiaczokon növelte és csakis e patronatusnak kö-

szönhetjük, hogy nagyobb finanziaális válságoktól megkímélve leszünk.

Az antiszemitáknak tehát nagyon rossz hetük volt. Beszédeknek sem politikai, sem tudományos alapjuk nincs. Beszélnek a törvényhozás termében azzal a pongyola felületességgel, mely a piacz és az utca szónokait jellemzi. Egy ideig a parlamentben hatottak, mert a hang, a modor, a kifejezések brutálitása új és szokatlan volt. Most már ezt a hangot is megszokták, ép úgy mint a hogy megszokták Csanády bácsinak hazafias kesergéseit „a szögére akasztott elvekről“ meg Tisza Kálmán „hitehagyottságáról“.

Az antiszemiták nagy zavarban vannak, már nem tudják, mit beszéljenek, hogy érdekeltséget keltsenek. A ludzsir megadóztatása, a mitől nagy hatást vártak, szintén nem ütött be. Vajjon mi fog következni ezután?

Dr. G.

A halottak égetése.

Tekintetes szerkesztő ur! Az a mozgalom, melyet Légrády Károly fővárosi bizottsági tag e napokban kezdeményezett és a melynek az a célja, hogy a halottakat ezentúl nem a rendes temetés, hanem égetés útján eltakarítsuk, olyau természetű, hogy arról az „Egyenlőség“-nek hallgatni nem lehet.

Az „Egyenlőség“, mint a magyar zsidófelekezet közlönye, nem mulaszthatja el az alkalmat, hogy állást foglaljon a kérdéssel szemben, és ha a tekintetes szerkesztő ur megengedi, bátor leszek a magyar zsidóság legnagyobb részének e kérdéstről táplált nézeteit röviden elmondani annál is inkább, mert ez által a halotti égetést tervező

urak megtudhatják, mennyiben számíthatnak a terv kivételénél a zsidófelekezeti polgárok támogatására.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy a terv a magyar zsidók közt nem igen találhat támogatásra. A magyar zsidóság azon kegyeletnél fogva, melyet halottai iránt táplál, nem járulhat olyan reformhoz, mely e kegyeletet profanálja. Évezredes szokás és meggyökerezett vallásos traditio szentesíti az eddigi temetkezési rendet, minélfogva bátran állithatom, hogy a zsidóság azon része, mely más kérdésekben a kor igényeinek talán számos koncessziót tenni hajlandó, ez ügyről úgy vélekedik, mint az orthodoxia legbuzgóbb híve: elítéli a halotti égetés tervét.

De eltekintve a temetkezés vallási mozzanataitól, melyeket itt bővebben fejtegetni nem volna helyén, egyedül két pontot akarok kiemelni, melyeknél fogva a zsidóság halottainak égetésébe nem egyezhetik.

Mint fentebb említém, első sorban a kegyelet az, melyet a zsidóság az ujtás által alapjában megingatva látna. Nem mintha az elégetett halott emléke iránt kegyelettel eltelve nem lehetnénk, hanem mert számos olyan mozzanat eselnék, mi által a visszamaradottak szeretetöknek és ragaszkodásuknak utolsó kifejezést adhatnak s az egész eljárást a halott iránti tiszteletlenségnek, a hült tetem mesterséges megsemmítésének tekintenék.

Az a tény, hogy a halotti égetésnél a hült tetemet mesterségesen megsemmisítik, mint a halott iránti tiszteletlenség bizonyos neme tűnik fel, és e meggyőződést, mely a kegyelet határtalan forrásából fakad, érvelésekkel megváltoztatni nem lehet.

De ezélszerűtlen is az ujtás, mert nincs szükség reá. Azok az indokok, melyeket az ujtók felhoznak, a tényeknek nem felelnek meg. Azt állítják ugyanis, hogy a hal-

T Á R C Z A.

A mormonok között.

— Az Egyenlőség tárczája. —

A budapesti angol körben dr. Szabó József egyetemi tanár „a mormonokról“ tartott, szép számú közönség előtt előadást. A jeles tudós 1882-ben beutazta Észak-Amerikát és nem csak természettudományi szempontból tett ott beható kutatásokat, hanem élénk figyelemmel kísérte az Egyesült Államok társadalmi viszonyait is, melyek egyik legérdekesebb részletét a mormonügy képezi. Midőn átutazott a Pacific-vonalon San-Franciscoba, utja a mormonok telepítvényein át vezetett, hol — a különben is foglalkozván a mormonok viszonyaival — a helyszínén alkalmat volt azokkal egész részletesen megismerkedni.

A mormonok tudvalevőleg a nagy sós tó körül, Utah-államban laknak; ott alkottak ők nemesak az azelőtt kietlen sivatagból virágzó vidéket, hanem bizonyos tekintetben államot is az államban.

A mormon vallás alapítója Smith József volt, ki 1805-ben született Vermont-államban, hol apja farmer volt. Vallásalapítói ösztönével vagy 60 évvel ezelőtt kezdett hi-

vöket szerezni, kiknek látományokról, kinyilatkoztatásokról beszélt, s a többi közt azt állította, hogy ő megtalálta azon arany-táblákat, melyeket Jeruzsálem elpusztulása után nem sokára, egy Mormon zsidó próféta irt, s melyeket később maga vitt át Amerikába, hol azok egész mostanáig elrejtve voltak. Egy másik látománya szerint azon kules is birtokába került, melynek segítségével a táblákat kibetűzhette. Ebből készítette 1830-ban a Mormon könyvet, melyet a mormonok a bibliával egyenlő tiszteletben tartanak. Smith szervezte ezután a hitközséget és 12 apostolt nevezett ki. Az első egyházat New-York-államban szervezte, de már egy év múlva a nép elkergette őket onnan. Mentek Ohioba, majd Illinoisha, hol Smith a fölkelők által 1844-ben megöletett. Utána Rigdom, majd Brigham Young lett a mormonok elnökévé, ki, hogy a hívek a többi lakosok zaklatásaitól mentek legyenek, a nagy sós tónak akkor tökéletesen elhagyatott környékére vezette őket. Itt Young a „próféta“ nevet vette föl és magát Krisztus utódjául tekintette. Ő volt az, ki a többnejűséget a mormon vallás egyik dogmájává tette. Mert szerinte a férfiaknál a mennyei boldogság annál nagyobb lesz, mennél több érdemet szereztek itt a földön és ily érdemnek jelentette pedig ki ő azt is, ha valakinek mennél több

lottak égetése egészségügyi szempontból kívánatos, mert a temetők kigőzölgése mindenféle betegségek kuforrása. Ez azonban nem áll. Akárhány esetet ismerek, a hol a temető a város kellő közepén van és az egészségi viszonyok mégis összehasonlíthatlanul kedvezőbbek, mint oly községekben, a hol a temető távol van a várostól. Az elégetési procezzus különben olyan látványt nyújtana, mely a hátramaradottak fájdalmas érzelmeit csak fokozná, és olyan keserű emléket vésne szivünkbe, melytől többé soha sem szabadulhatnánk.

Mind ezeket szem előtt tartva, kérdem: mily okok harsognak hát az eddigi temetkezési rend mellőzése mellett? Azt hiszem, hogy a halotti égetést tervezők ujtásuk mellett olyan érvet felhozni egyáltalán nem képesek, mely elég nyomós lenne, egy régi, a népek évezredes tradíciójában gyökerező és a halál borzalmaival kevésbé feltűntető eltakarítási mód megváltoztatására.

Az életnek szánva üdvös lehet a reform, de a halálozást reformálni — abszurdum.

Dr. F. J.

A magyar zsidó reform-egyház története.

Két éve már, hogy az ugynevezett magyar zsidó reform-egyház alakulási vajadásokban szenved, a nélkül, hogy eddig ezélt ért volna. Két éve, hogy készülődnek, folyamodnak, felirnak, leirnak és gyűléseznek ez ügyben és máig sem hozták létre azt az egyházat, mely Szerényi urnak az ideálja: a zsidó reform-egyházat. A miniszterelnöki jubileumon küldöttségileg tisztelegtek Tisza Kálmán előtt, sőt a miniszterelnök ur mint felekezeti küldöttséget fogadta őket, de mire a deputáció tagjai hazaérkeztek, már ott találták Trefort ur leiratát, mint mementót, mely arra figyelmeztette a már

neje és gyermeke van. A nők pedig csak akkor jutnak mennybe, ha férjhez mennek; miért is rájuk nézve elengedhetlenül szükséges, hogy férjhez menjenek. Mint a mellett nem ökvetlenül szükséges, hogy minden mormonnak több neje legyen. A szegénynek csak egy neje van, a gazdagnak vagyonához mérten több. A mormonok általában igen iparkodó, szorgalmns emberek, kiknél a ház minden tagja egyaránt résztvesz a munkában. Koldus ott nem látható.

A mormonok nagyobb része az angol-skandináv fajhoz tartozik; de azért vannak köztük számos egyéb fajúak is, mint keleti poroszok, sőt indiánok is. Ellenben a latin fajhoz tartozó népek kevésbé látszanak hajlammal bírni a mormon tanok elfogadására. Valami 3—4 száz térítőjük állandó működésben van szerte egész Európában, toborzva híveket a „tejjel és mézzel folyó országba.“ A mormonok száma 200,000-re tehető.

A mormonok Utahban való letelepedésük után egészen el voltak zárva egy darabig a külvilág elől, míg 1855-ben J. Rémy, francia természettudós és Burton köztük nem jártak, kik mindketten ez utjokról írt munkájukban megismertették a vilaggal a mormonok hazáját, szokásaikat, vallásukat. Ekkor a mormonok hazája még egé-

diadalmaskodó apostolokat, hogy — szénájuk még nincs egészen rendben.

Most ugy áll az ügy, hogy a reform-egyház id. elnöke dr. Herzfelder a miniszteri leiratra ismét felterjesztéssel fog élni, hogy az eddigieknél kedvezőbb határozatot nyerjen a minisztertől.

Olvasóink, kik csak is hiányos újsághirek útján értesültek a reform-egyház viselt dolgairól, bizonyára szívesen veszik, ha az említett mozgalom történeti lefolyására vonatkozó összes okmányokat közöljük.

E közleményünk egyuttal tájékoztatni kívánja a nem zsidó olvasót is, a ki különféle téves magyarázatot fűzött a reformáló lovagok szélmalomharczához. Mi már több ízben elmondtuk véleményünket az ügyről és nyílt szavunk annyira az elevenre tapintott, hogy sajtópert is indítottak ellenünk. Ezuttal tehát újabb kommentárt nem írunk a mozgalomhoz, hanem közöljük az okmányokat abban a sorrendben, a melyben napvilágra kerültek.

I.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Nagyméltóságod mint Magyarország vallásügyü ministere előtt — ki a tárczájához tartozó legaprolékosabb ügyeket is a legéberebb figyelemmel kíséri — ismeretes leend, hogy a Bpsten tartzkodó zsidó polgárok egy része, számszerint mintegy 300, f. évi február 8-án tartott alakított alakuló közgyűlésen elvben kimondotta, hogy a zsidó vallásnak a pusztalástól való megóvása miatt egyrészt és másrészt, hogy a zsidó honpolgároknak a titokzatos Isten-tisztelet senki által bűnül fel ne róhassék és végül, hogy

szén titokzatos volt. De mióta a pacific vasut megnyílt és New-Yorkból San-Franciscoba átrándulni oly mindennapivá vált, hogy minden utas állomást tarthat Salt-Lake-Cityben, Utah nem ismeretlen vidék többé. A mormonok azóta a világ színe elé kerültek, vallásuk tanai megbíráltnak és különfélekép ítéltetnek meg. Általában a mormonizmust nyilvános botránynak tekinti az amerikaiak többsége. A congressus a „mormon-kérdés“-ben határozottan ellenük foglalt álláspontot. 1874-ben kimondotta a törvényhozás, hogy a többnejűség hívei egymás irányában, peres ügyekben, mint bírók vagy esküdtszéki tagok nem szerepelhetnek. Ezt főleg a mormon nők érdekében vélték, házassági elválás esetére behozandónak. Mégis 1876-ban több mint 22 mormonó terjesztett föl kérvényt a congressushoz a mormonok elleni törvény megszüntetése végett. Azóta több rendbeli intézkedés történt a mormonizmus megszorítására. Így a mostani elnök is a mormonok bevándorlásának megakadályozását tűzte ki célul a congressus legközelebbi teendői közé. Azonban nem csekély azoknak is a száma, kik a mormonizmust védelmükbe veszik. A mormon nők koránt sincsenek rabszolgaszerepre utalva: ellenkezőleg azok mind megelegetve és a legnagyobb egyetértésben teljesítik a rajok eső munkát.

öt könyvben előadott, sem időhöz, sem helyhez nem kötött határozatait, melyeknek vallásos kötelező erejét ugyancsak a IV. szakasz megszünteti — a zsidóság osztatlan és mindenkor uralkodó felfogása szerint, senknek sincs joga hatályon kívül helyezni, avagy megváltoztatni. Mindenestül új tan az, mely itt előadatik, tehát épen ellenkezője igaz annak, amit az I. szakasz 7. kikezdése állít; mert a Mózes törvényéből önkényesen és jogosult vagy megokolt elv nélkül összeállított szemelvények megtagadják a zsidóság dogmatikus talpkövet és így minden historiai alap nélkül szükölködvén, az új tan még egy pozitív vallás jellegére sem tarthat számot.

Tagadásba veendő továbbá, a mit az I. szakasz 7. kikezdése állít, hogy az új egyház a történelmi folytonosság elvéhez ragaszkodik. Sőt ellenkezőleg már azon egy ténye által is teljesen kiszakítja magát a historiai zsidósággal való összefüggésből, miszerint a IV. szakasz 3. pontjában a talmudot, valamint az egész későbbi vallásirodalmat mellőzi. A Mózes törvényében lerakott írott tannal kötelező és mellőzhetetlen kapcsolatban jár a zsidóság kebelében a szóbeli tan. Az élő és Írás betűit egyedül éltető hagyomány, melyet számunkra amaz iratok őriztek meg. Mózes törvényeinek magyarázatát illetőleg a zsidóság egyedül a hagyományra van utalva. Midőn a program ezt mellőzi, már ez által is megfosztja az új egyházat zsidó vallásos jellegétől. Mint a Mózes törvényeihez és a historiai folytonossághoz való ragaszkodás állítása, ép oly alaptalan és önmagát czáfoló az is, a mit a III. szakasz 3. és 4. kikezdése a héber nyelvnek az isteni tiszteletben való további megtartásáról mond.

Érthetetlen, hol marad számára abban hely, miután a szertartásból és nyilvános imából kizáratott.

Végezetül: Lehetetlen meggyőződésünk egész erejével vissza nem utasítanunk ama feltevést, melyet a program egynéhány kifejezései kelthetnének: mintha csak a zsidóság reformjától volna várható annak korrekt magatartása az állam és haza iránt. A zsidóság büszke arra, hogy hiból sem ismeri az összeütközést az állam törvényeivel, melyeknek magát készségesen aláveti.

A haza és társadalom iránti kötelesség érzetét mindig sikerrel törekedett hibeiben felkelteni és ápolni. Ezért még csak a feltevés is, mintha a zsidóság az államhoz és törvényeihez való viszonya illetőleg reformra szorulna. nyomatékkal visszautasítandó.

Az országos rabbiképző intézet tanári kara nevében:
Budapest. 1885. szept. 14-én.

Dr. Bloch Mózes
elnök.

Dr. Bacher V.
jegyző.

III.

A magyar s erdélyországi izr. orsz. iroda.

Nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszter ur
A budapesti reformált izr. hitközség alakulására vonatkozó-

lag folyó évi ápril hó 14-én 12349. sz. a. kelt rendelettel hozzám véleményezés végett beküldött iratokat a következő alázatos jelentés kapcsában vagyok bátor Nagyméltóságod elé visszaterjeszteni.

A szóban levő iratokat f. é. ápril hó 16-án 9870. sz. a. kelt átíratom kapcsán áttettem a pesti izr. hitközséghez oly felhívással, hogy az a budapesti reform. izr. hitközség alakulására nézve saját álláspontjából nyilatkozzék. A pesti izr. hitközség e felhívásnak a folyó május hó 17-ikén 1174. sz. a. kelt tisztelettel idecsatolt átíratában felelt meg, melynek tartalmát teljesen magamévá teszem, hozzájárulva részemről is azon véleményhez, melyet a pesti izr. hitközség előljárósága az idézett intézvényekben a kifejezetekből levon.

Miután azonban a pesti izr. hitközség odanyilatkozik, hogy hivatásán kívül esik a külön alakuló hitközség lét-alapját, dogmatikai szempontból birálata tárgyává tenni, alázatos véleményem oda terjed, hogy az országos rabbiképző intézet tanári testülete Nagyméltóságod által felhívandó lenne, hogy a budapesti reformált izr. hitközségről, az annak alakítására vonatkozó ügyiratok alapján dogmatikai tekintetből indokolt véleményt terjesztszen elő.

Ki is egyébiránt kitünő tisztelettel vagyok

Budapest, 1885. május 26.

Nagyméltóságú miniszter ur alázatos szolgája

Schweiger Márton

irodai elnök.

IV.

Vallás és közoktatási m. k. miniszter.

49255 sz.

Dr. Herczfeld Samu budapesti ügyvéd, mint a budapesti reformált izr. egyház ideigl. választmányának elnöke a budapesti reformált izr. egyházát elismerni, azt autonom hatáskörrel felruházni és beterveztett alapszabályait megerősíttetni kérte. Mielőtt ezen alapszabályokra érdemleges határozatot hoztam volna, szükségesnek találtam arra nézve az izr. orsz. irodát általános szervezési, — az orsz. izr. rabbi képzőintézet tanári karát pedig dogmatikai szempontból meghallgatni. Az izr. orsz. iroda f. évi május hó 26-án 9941 és ugyanazon évi december hó 7-én 10237 sz. a. kelt jelentései szerint magáévá téve a pesti izr. hitközség előljáróságának f. évi május hó 17-én 1174. sz. a. e részben hozzá intézett jelentésében előadottakat, általános szervezési szempontból s az erők ilyképeni szétforgácsolásából az egyes izr. hitközségi intézmények fentartására és a feladatok megvalósítására akadályozólag s gátlólag hatható körülményeknél fogva ezen alapszabályok szerint szervezendő izr. egyház alakulását üdvösnék nem tartja. Az orsz. izr. rabbiképző intézet tanári karának f. é. szeptember hó 14-én 5 sz. a. kelt véleményes jelentése szerint pedig, minthogy a szóban levő alapszabályok, Mozes öt könyvének több sarkalatos tételétől eltekintéssel és több oly szertartásos intézményeket helyeznek hatályon kívül, melyek az izr. egyházak főjellegét képezik, az ezen alapszabályok

szerint szervezendő egyház dogmatikai szempontból nem volna zsidó egyháznak tekintendő. A kérdéses alapszabályokat s az azokra vonatkozó eddigi tárgyalási iratokat ezeknél fogva a f. é. július hó 17-én, 26.758 s. a. kelt rendeletem kapcsában, azzal küldöm a városi közönségnek meg, hogy azokat nevezett ügyvédnek, mint a szóban levő egyház ideigl. választmányának elnökének oly felhívással kézbesítse, hogy azokra nézve az említett közegek részéről tett észrevételekre netalán megjegyzéseit tegye meg.

Budapesten, 1885. december 19.

Trefort, s. k.

Olvasóinkhoz!

Lapunk január elsején az **ötödik** évfolyamba lépett. Négy éve, hogy ernyedetlen buzgalommal és önfeláldozó kitartással küzdünk ügyünk igazságáért.

Megelégedéssel, sőt büszkességgel állíthatjuk, hogy működésünket olyan rendkívüli siker koronázta, minövel zsidó felekezeti hirlap eddig nem dicsekedhetett.

E sikert egyrészt munkatársaink közreműködésének, de másrészt előfizetőink hathatós támogatásának is köszönhetjük. És mikor e támogatást a jövőre kérjük, esedezünk egyttal a lap terjesztése érdekében is mindent megtenni; mert minél szélesebb egy lap olvasóköre, annál nagyobb hatást képes gyakorolni.

A szerkesztőség.

Az „EGYENLŐSÉG“

előfizetési feltételei:

Egész évre házhoz küldve . . . 8 frt.

Félévre 4 „

Negyedévre 2 „

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (IV. ker., Váci-utca 11. sz. küldendők.)

A kiadóhivatal.

H I R E K.

A nyolczadik kerületben. (Józsefváros) új polgári kör van alakulóban, melynek egy Budapesten megjelenő antiszemita szennylap szerint, az a célja, hogy a zsidóellenes szellemet (!) terjessze a kerület polgársága közt. Abban, hogy az új körnek ez volna a tendenciója, nem kételkedünk, mert ha Kutyabagason is akad antiszemita, miért ne akadjon a Józsefvárosban, a hol tudvalevőleg

elég heve lézeng. Azt azonban, hogy Szilágyi Dezső és Horánszky Nándor országgyűlési képviselők e kör alapítása körül tevékenységet fejtenek ki, a nevezett szennylapgalád rágalmának nyilvánítjuk ki, melylyel a nevezett férfiakat csak boszantani akarta.

— **Meghívó.** Az Egyesült Szegzárd-Tolna-megyei Nőegylet és az izr. templom építési alap javára a szegzárdi uradalmi nagy vendéglő termeiben f. hó 27-én zártkörű tánczvigalom tartatik, mely annál fényesebbnek ígérkezik, mert a jótékony czélon felül az a körülmény, hogy e multság Tolnamegye elitjének találkozó helye lesz, bizonyára szintén nagy számú vendégsereget fog oda vonzani.

— **Bárkány Mária** k. a. a berlini Schauspielhaus tagja. Egykor a kassai tanítóképezdének volt növendéke, ma általánosan ismert színésznő, kinek nevét a hir dícsoskoruba foglalta. Berlinben igen szeretik, még a legfelsőbb körökben is. Vilmos császár kívánatára ötvenszer játszotta el a Lowodi árvát, az agg uralkodó mind az ötvenszer végig nézte az előadást. Pétervártt, hol Bernhardt Sarahval egyidejűleg vendégszerepelt, nagyon ünnepezték. — Bárkány kisasszony most van művészete delelő pontján. Mintegy 30 éves hölgy, ki érdekes barna arczával, nagy, tüzes szemével szép szinpadi jelenség. Pénteken este lépett fel először Budapesten. A közönség igen rokonszenvesen fogadta. A rokonszenves fogadtatásból azonban a vendéglátás melege jobban kisugárzott az elragadtatás hevénel. A nagy művésznő zsidó felekezetű. Szülei most is még Kassán laknak, a hol atyja jó módú kereskedő.

— **Orosz viszonyok.** Érdekes fordulatot vett az antiszemita Oroszországban, egy fordulatot, mely bizonyára gondolkodóba ejthetné a mi kedves antiszemita barátainkat, főleg azokat, kik a lutheranus vallás követői. A dolog ugyanis abban áll, hogy a becsületes muszkák, kik azelőtt a zsidók üldözését tekintették mulatságos időtöltésnek, most már ettől a mulatságtól mintegy megeszmörülve, más kedvtöltések után vágyván — a lutheranusokat vették üzöbe. Azon kezdtek ugyanis, hogy minden német hangzású névvel bíró lakost inzultáltak, mert Oroszországban minden németet lutheranusnak tekintenek. Később azonban már egy lépéssel tovább mentek és azt követelték, hogy a németeket vagyis lutheranusokat távolítsák el a hivatalokból és töltsék be a megüresedett állomásokat óhitű katolikusokkal. A mozgalom, mely ez irányban megindult, Manassein orosz igazságügyért arra az elhatározásra indította, hogy maga elé ezítálja összes hivatalnokait, és azokat, kiknek német hangzású neveik voltak, könyörtelenül elbocsássa.

— **Zsidó kereskedők Oroszországban.** Az Odessában megjelenő „Odessky Wjestnik“ jelenti, hogy január 1-től (a mi számításunk szerint január 13.) kezdve az Oroszországban lakó zsidó kereskedőknek csak az export kereskedés lesz megengedve. Azoknak a kereskedőknek a boltjait és raktárait pedig, kik eddig oroszroni vagy külföldi termékekkel magában az országban kereskedtek, a jelzett határidő után, egyszerűen lezárják.

— **New-Yorkból irják:** Városunkban a zsidók száma felülhaladja a 60.000-et de azért nincs köztük egy sem, a ki pálinka áruval foglalkoznék. Ezt azért említem fel, mert ez a tény igazolni látszik azt a- állítást, a melyiket már többször hangoztattak, miszerint a zsidók, oly országokban, a hol a politikai és polgári jogukat teljes ép- ségben élvezhetik és társadalmilag nem üldöztetnek, hogy a zsidók ily boldog országokban nem kényszerülnek ital- mérészel foglalkozni, hanem olyan foglalkozásnemre választanak, mely inkább megfelel magasabb erkölcsi és észbeli tehetségeiknek.

Esküvő. Lipsitz Adolf ur, főt. Lipsitz Lipót abau- szántói fárabbi fia, f. hó 12-én tartotta esküvőjét Herzog Fáni kisasszonnyal, özv. Herzog Róza művelt és kedves leányával.

— **Uj néptörzs.** Akkádoknak keresztelte egyik német tudós azt a néptörzset, melyből a zsidó és japáni nép közösen származnék. A Petermann-féle geográfiai közlöny- nek 1885, évi 32. számában legalább azt írja egy német tudós — Baelznek hívják a híres — hogy mintán a finomabb japáni ember typusa utolsó hajszáláig a zsi- dóéhoz hasonlít, több mint valószínű, hogy a japáni és zsidó nép egy közös törzsből — az Akkádok — törzséből származtak. E felfedezés alapján felhívjuk a honi antisze- mitákat, hogy nevüknek antiakkádkká megváltoztatása iránt a belügyminiszteriumhoz folyamodni el ne mulasztják.

— **Az újpesti izr. nőegylet** e héten rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg első nagy, hangversenyyel egybekötött táncmulatságát az új Reisch féle vigadóban. A választmány tagjai, élükön Leiner Józsefné elnöknel, mindent elkövetett a siker előmozdítása érdekében. A hang- verseny sikerét különösen ama körülmény fokozta, hogy a választmánynak sikerült a jeles zongoratanárnő, Schwarz Viktoria kisasszony közreműködését megnyernie. Dreysok Sobri dalát adta elő művészi technikával. Csinos virágeso- kor és hatalmas tapsvihar jutalmazta a művésznőt. Ugyan- csak megérdemelt tapsokat aratott Winternitz Gyuláné, Lövy Lajosné, továbbá Sonnenfeld A. és Lövy Lajos urak, valamint az újpesti dalárda. A hangverseny után még egy bohózzal mulattatták a közönséget s azután elkezdődött a táncz. A négyeseket 120 pár tánczolta, köztük: Schwarz Viktoria, Schwarz Hermína, Winternitz Gyuláné, Sonnen- feld Józsefné, Kopper nővérek, Bódy Ferenczné, Boda Ala- dárné, Leinerné, Mády Lajosné, Lövy Lajosné, Diamantstein Lajosné, Reiss Dávidné, Szerénziné, Liebentritt Józsefné, Horváth Juliska és Margit, Pozsgay Julesa, Boskovics Laura, Mautner Katicza, Schweizer Róza (Vác). Leiner Regina, Deucht Lina, Friedmann Árminné, Varga Kálmánné stb.

Dr. Palóczy Lipót tanárt, a ki az Egyenlőség olva- sóit egy föltűnést keltett tárczacikksorozattal gyönyörköd- tette, sulyos csapás érte. Két gyermeke (egy fiu és egy leány) egymásután alig 14 nap alatt meghalt. Az elhuny- tak büszkeségét képezték a gyászoló szülőknek, kiknek számos barátai és ismerőseik részvéte szolgáljon viga- szul e sulyos veszteség napjaiban.

(„Equitable“, életbiztosító társaság New-Yorkban.) A magyar kereskedelmi törvény által előirt minden fölté- tel teljesítése után ma a budapesti kereskedelmi és váltó- törvényszék az „Equitable“ cég bejegyzését a magyar korona országában üzletkötések céljából, Budapest főszék-

helylyel, elrendelte — s az intézet, melynek helyben tör- ténő berendezkedését már hónapok előtt jeleztük, tevékeny- ségét a legközelebbi napokban már megkezdi. Az „Equi- table“ egyike a világ legnagyobb biztosító társulatainak, és üzletforgalmát illetőleg csupán egy társulat a new-yorki „Mutuel“, által szárnyaltatik túl. Az „Equitable“ bizto- sítási állománya 1884. decz. 21-én 83,699 biztosító-levele, 1.314.988.976 márka biztosított tőkére rugott; az 1884. évben kötött új biztosítások 360.727,493 márkára mentek. A társaság 1884-iki bevételei kamatok- és díjakban 64.764,791 márkát tettek, s ugyanazon év deczember 31-én 247.188,184 márka vagyont mutatott ki, mely födözetül szolgált a díj-tartaléknak 201.661,346 márkáig, a kártar- taléknak 546,465 márkáig, a tőke-tartaléknak 425,000 márkáig s a nyereség-tartaléknak 44.555.303 márkáig. A 425,000 márka részvénytőkét ez alapszabályok értelmében nem szabad hét százaléknál magasabban kamatoztatni, s az évenkénti jövedelem-többlet a nyereség-részszel bizto- sítottak javára esik. — Az „Equitable“ biztosítási föltételei közül kiemelendő, miszerint minden általa kiállított bizto- sítási föltételei közül kiemelendő, miszerint minden általa kiállított biztosító-levelet a harmadik biztosítási év letelte után megtámadhatatlannak nyilvánítt. A biztosítottak s a társulat között felmerülő minden vita, ha a felek valamely választott bíróságban nem egyeztek meg, ezen ország ren- des bírósága elé tartoznak, a hol a biztosítás kötöttett. A társulat határozottan kötelezi magát a székhelyen kívül hozott jogerejű ítéleteknek föltétlen elismerésére. Az „Equi- table“ a magyar kereskedelmi törvény 453. §-a értelmé- ben a „Magyar Általános Hitelbanknál 100,000 frtnyi összeget biztosítéki alap gyanánt tett le, s a magyar ko- rona országai an képviselőjéül Singer József urat bizta meg.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. urnak Bodpalád. Az Egyenlőségnek első sorban az az a célja, hogy a zsidó magyarok ellen szórt vádak tartha- tatlanságát kimutassa és bebizonyítsa, hogy a magyar zsidók és a baza többi lakosai közt csakis felekezeti különbség van. Mindamellet az Egyenlőség a zsidók magyarosítását is szem előtt tartja és mindent elkövet a magyar nemzeti állam- eszme izmosodása érdekében. Ezek után bátran állithatjuk, hogy lapunk összehasonlíthatlanul nagyobb szolgálatot tett a magyarságnak, mint azok, kik a faji és osztályharcot felidé- zik. Azon nem zsidó olvasóink, kik törekvéseink megítélése körül elég elfogulatlanok, feladatunkat nemcsak szellemi, de gyakran anyagi támogatással is megkönnyíteni iparkodnak. Lapunkat nemcsak olvassák, de előfizetnek is, hogy kellő alkal- lommal a zsidók ellen emeit méltatlan vádakkal szemben állást foglalhassanak és tájékozva legyenek azon védelem felől, me- lyet igazságos ügyünk mellett felhozunk.

GUMMI és HALHÓLYAG.

Legfinomabb és legbiztosabb hólyag készülék minden betegség ellen, csak valódi párisi garanti- roztatik, tuczatja 1, 2, 3, 4 és 5 frt. — Legfino- mabb párisi tuczatja 2, 3 és 4 frt. — Legfinomabb mellboríték, darabja 2 frt. Kitűnő minőségű: darabja 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt és 3 frt. — Küldi elő- jegy mellett, használati utasítással

Jul. Reif, specialista, WIFEN, IV., Margarethenstrasse 7

SCHLENKER ÉS KOVÁCS

KÖNYVNYOMDA

BUDAPEST, Akadémia-utca 7. szám.

Ajánlják magukat minden e szakmába vágó munkák díszes és pontos elkészítésére.

PÁLYÁZAT.

A miskolci orth. izr. anyahitközségnél, képviselő-közgyűlési határozat értelmében, a főrabbi állomás mellett magyar **hitszónoki állomás** szervezése és ennek 1886-ik évben leendő betöltése elhatározatván, ezen utóbbi állomás elnyerésére ezennel a pályázat nyittatik.

Pályázni szándékozó, a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bíró magyar honpolgárok, a héber irodalombani jártasságukat, a talmud és hit-szaktudománybani képzettségüket, hittörvényhü tekintélyektől — bölcsészeti és paedagogiai képzettségükre nézve egyetemen nyert — valamint eddigi működésüket, életkorukat és családjuk tagjainak számát igazoló bizonyítványokkal felszerelt, héber és magyar nyelven fogalmazott folyamodványaikat f. évi márczius hó végéig az alólirt elnökséghez **bérmertve** beküldendők.

Próbaelőadásra csakis az előjáróság határozatából e végre meghívott fog bocsáttatni és csak ennek uti költség utalványoztatni.

Kelt Miskolczon az orth. izr. anyahitközség előjárósági, 1886. évi január hó 3-án tartott üléséből.

Fischmann J. jegyző.

Rott E. M. elnök.